

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2446, uprave 2456
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Vsaka mesečna prejemna
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašeni oddelki „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številski račun št. 11.400

„JUTRA“

Preorientacija na severnem Baltiku

NEMŠKI NAČRTI IN PROTIKACIJA RUSIJE IN POLJSKE.

Nemški viteški red, ki je nastal iz križarskih vojen kot versko-vojaška organizacija, je bil na Baltiku glavno sredstvo germanizacije Slovanov in drugih negermanskih narodov. Če tega reda ne bi bilo, bi bila danes Prusija najbrže po velikem delu še vedno slovanska. Ostali bi bili polabski Slovani, ki so docela izginili v nemštvu šele v osemnajstem stoletju. Prav gotovo pa ne bi bilo danes nobenega Nemca v sedanji Vzhodni Prusiji, kakor tudi ne ob ostalem severnem Baltiku. Da so se ob pokrajini ponemčile, je bilo delo nemškega viteškega reda, kakor tudi to, da so je ob Baltiku naselili nemško plemstvo, kateremu so morali tlačaniti Poljaki, Litvinci, Latvijci in Estonci, vse do odprave tlačanstva; pozneje so pa ostala še vedno velika veleposestva nemškega plemstva. Položaj se ob Baltiku tudi potem ni spremenil, ko so vse pokrajine severno od reke Memel zasedli in anektirali Rusi. Nemški plemič je bil gospodar položaja in vsi baltički narodi so se razvijali močno pod vplivom nemške kulture in političnih stremenj.

Pred in med svetovno vojno so Nemci na severnem Baltiku uporabljali svoje plemstvo in narodne manjšine za agitacijo proti Rusiji, ki je Litvancem, Latvijcem in Estoncem, ki so sami stremeli po osvoboditvi in osamosvojitvi, docela ustrezala. Vendar ni bil nikoli nemški namen doseči osamosvojitve teh treh baltičkih narodov, marveč spraviti jih izpod ruskega gospodstva pod svoje, nemško. Nemško rovarjenje je pa segalo še dalje na sever, na Finsko. Samo razmeram, ki jih niso pred koncem vojne pričakovali ne Nemci ne Rusi, se morajo baltički narodi zahvaliti, da so dobili svoje štiri samostojne republike: Litvo, Latvijo, Estonko in Finsko, ki so danes zapora pred ruskim dohodom do morja. Litva meri 53.242 km² in šteje 3.800.000 prebivalcev, med temi okoli 30.000 Nemcev; Latvija meri 65.762 km² z 1.900.000 prebivalci, 70.000 Nemci in 95.000 nemško govorečimi Židi; Estonija meri 47.549 km² z 1.120.000 prebivalci, 18.000 Nemci; Finska pa meri 388.217 km² in ima malo manj ko 4.000.000 prebivalcev. Vsi ti narodi pa nimajo po krvi in jeziku prav nobene skupnosti z Germani. Litvinci in Latvijci tvorijo samostojno arijsko skupino, ki ne pripada nobeni treh velikih vej v Evropi, ne Slovanom ne Germanom ne Romanom. Estonci in Finci (z Laponci, ki živijo na severu Finske), so ugrafinskega, torej mongolskega pokolenja in so sorodni Madžarom.

Navajeni posluževati se svojih starih vplivov na te baltičke narode, so skušali Nemci, zlasti v zadnjem času, po zmagi

narodnega socializma, spraviti Litvo, Latvijo, Estonko in deloma tudi Finsko pod svoj politični vpliv, naperjen v glavniem proti Poljski in Rusiji. Posebno so pa hoteli izkoristiti spor med Litvo in Poljsko zaradi posesti sedaj Poljski pripadajoče Vilne. V času, ko je bil ta spor na višku, so dosegli celo to, da so prevzeli organizacijo litvanske vojske kot instruktorji nemški častniki. Toda spor zaradi Memeljskega ozemlja, ki stoji pod mešano upravo, je prvič resno zagrenil razmerje med Nemci in Litvinci. Ostalo sta napravili Poljska in zlasti Rusija s Francijo v ozadju. Baltičke države so bile naenkrat postavljene pred alternativo: ali iti z Nemci in s tem v negotovo, nevarno bodočnost, ali pa ponuditi Poljski in Rusiji spravo in s tem zagotoviti samostojnost v vsakem primeru. Baltičke države so se pri izbiri med tema dvema možnostima pač predobro zavedale, da jim je edina zares nevarna sila samo Rusija, od katere so se bile odcepile ob prevratu po svetovni vojni. In če jim sedaj ta Rusija skupaj s Poljsko in Francijo sama nudi roko v spravo, jim ponuja svoje prijateljstvo, zagotovitev nedotakljivosti njihovih mej in zavezništvo, potem je to nekaj takega, kar je treba sprejeti z obema rokama in brez obotavljanja, in to kljub vsem sporom Litve s Poljsko.

Na tej bazi so Rusija, Poljska in Francija razbile nemške načrte na Baltiku. Nenapadalni in prijateljski pakti so bili med Litvo, Latvijo, Estonko in Finsko na eni ter Rusijo na drugi strani sklenjeni že lani, ob koncu lanskega in ob začetku letošnjega leta se je pa pričela akcija za še tesnejše sodelovanje, za osnivanje takozvanega baltičkega bloka, ki bi bil priključen velikemu francosko-evropskemu sistemu. Ta akcija zaenkrat še ni zaključena, vendar je gotovo, da so načrti Litva, Latvija in Estonka že sprejele in se mu upira samo še Finska, ki ni tako zelo prizadeta pri kompleksu baltičkih vprašanj, kakor prve tri. Finska gravitira bolj k Skandinavskemu polotoku. Posledice popolne preorientacije treh baltičkih držav v zunanji politiki, se opazajo tudi že v njihovi notranji politiki in posebno v tisku. Litva je n. pr. prav te dni odpustila nemške častnike-instruktorje ter tako prekinila najvidnejši stik z Nemci in Nemčijo. To pomeni popoln polom nemških načrtov na Baltiku, in to tudi v primeru, da se Finska ne pridruži novemu bloku in ostane neutrarna, kajti na to, da bi kdajkoli nastopila sovražnost proti Rusiji, ni mogoče niti misliti. Politično je ta preorientacija važna tako za Rusijo kakor za Poljsko, ker ima varuje hrbet in zagotavlja mir na mejah.

-r.

Priprave za plebiscit v Posaarju

FRANCIJA ZAHTEVA MEDNARODNO POLICIJO. ODLOČALO BO DRUŠTVO NARODOV V ŽENEVI.

PARIZ, 15. januarja. Francoska vlada je razpravljala v zadnjih dneh o posaarskem problemu. Kakor je znano, se bo svet Društva narodov bavil že danes na svoji prvi seji s tem vprašanjem in bo ob tej priložnosti imenovan poseben glasovalni odbor za Posaarje. Sicer dobro informirani list »Oeuvre« poroča, da bo francoska vlada predlagala ustanovitev 3.000 do 4.000 močnejše mednarodne policije. Društvo narodov bo prisiljeno, da se

glede tega predloga izjavi popolnoma od krito. Takoj nato bo Društvo narodov sklepalo o udeležbi in številu zastopnikov posameznih držav v sestavi te nove mednarodne policije. Lista ugotavlja dalje, da so pokazali Angleži napram francoskemu predlogu zelo odklonilno stališče in da je isto pričakovati tudi s strani Italije. Kljub temu pa je francoska vlada trdno odločena, izvesti svoj mandat nad Posaarjem preko Društva narodov.

Heimwehrovci pripravljali prevrat

VODITELJ NIŽJEAVSTRIJSKIH HEIMWEHROVCEV JE PRIPRAVLJAL SKUPAJ Z VODITELJEM NARODNIH SOCIALISTOV FRAUENFELDOM PREVROT V AVSTRIJI. NOVE ARETACIJE IN TRAJNO SLABŠANJE POLOŽAJA.

DUNAJ, 15. januarja. Preiskava o aferi trajnih prevratnih pogajanj med radikalnim delom heimwehrovcev in narodnimi socialisti je pokazala v svojem poteku senzacionalne ugotovitve, ki jih pa drži vlada še vedno v nastrožji tajnosti. Kljub temu pa se je posrečilo izvedeti, da je nameraval aretirani zvezni voditelj nižjeavstrijskih heimwehrovcev, grof Alberti, ki ga je policija prišla v stanovanju narodno-socialističnega okrožnega voditelja Frauenfelda, v resnici izvesti s pomočjo narodnih socialistov državni prevrat. Za naslednika državnega predsednika Miklasa in Hitlerjevega zaupnika je bil določen bivši deželni nadzornik narodno-socialistične stranke v Avstriji, Theo Habicht. Zvezni kancelar naj bi postal po izvršenem prevratu Frauenfeld, dočim bi zavzeli vodilna ministrstva aretirani voditelj Schattentroh, grof Alberti, stotnik Leopold in Flohr. Heimwehrovci naj bi igrali v tem primeru isto vlogo, kakor jo je igral v

Nemčiji »Stahlhelm«. Kot zaupnik Rudolfa Hessa je fungiral v Frauenfeldovem stanovanju pri pogajanjih nemški princ Josua Waldeck-Pyrmont, ki ga pa policija ni aretirala, temveč ga je enostavno izgnala preko državne meje v Nemčijo. Razkritja prevratnih načrtov so izzvala v vladnih krogih silno razburjenje in pozornost. Varstveni minister Fey namerava izvesti v heimwehrovskih vrstah temeljito »čiščenje«, vendar pa zahteva tudi Alberti-jev naslednik, novi zvezni voditelj »Heimwehra«, Kuhaček, prav tako aranžma z narodnimi socialisti, tako da vlada nima od procesa čiščenja v heimwehrovskih vrstah ničesar pričakovati. Postalo je jasno, da nima Dollfussov režim med heimwehrovci nobene zanesljive opore in se zato javne demonstracije z bombami in papirnimi petardami nadaljujejo ter vzdržujejo še naprej največjo napetost med avstrijskim prebivalstvom.

Konferenca male antante v Zagrebu

KONFERENCA BO ZBOROVALA 20., 21. IN 22. JANUARJA. DR. BENEŠ ODPOTUJE DANES V ŽENEVO.

ZAGREB, 15. januarja. Stalni svet male antante se bo sestal v Zagrebu definitivno dne 21. t. m. in bo trajalo zasedanje nekaj dni. Iz Bukarešte je prispela pred dnevi vest, da bo zasedanje v Beogradu, vendar pa je bil ta sklep razveljavljen in bo svet zasedal v Zagrebu. Razlog za odgoditev konferenc se bile razmere, ki so nastale v Romuniji po umoru predsednika vlade dr. Duce, ko je nastala vladna kriza in je bilo treba z ozirom na novo nastali položaj definitivno določiti tudi položaj dotedanjega zunanjega ministra Titulescu. Po pogajanjih v Bukarešti

in Sinaji je Titulescu še naprej obdržal zunanje ministrstvo tudi v novi vladi dr. Tatarescu in je bil dosežen končno sporazum, da se stalni svet male antante sestane v Zagrebu v dneh 20., 21. in 22. januarja. S tem datumom in krajem sestanka je bil sporazumen tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je obenem tudi sedanji predsednik stalnega sveta. Kakor se zadržuje, bo dr. Beneš odpotoval najbrže še danes v Ženevo, kjer bo kot predstavnik male antante sodeloval pri zasedanju sveta Društva narodov.

Potovanje Paul-Boncourja

PARIZ, 15. januarja. Zunanji minister Paul-Boncour je imel več sestankov s poljskim poslanikom v Parizu, s katerim sta razpravljala o vseh tekočih zadevah, zlasti pa o vprašanju razorožitve in Društva narodov. Obenem se je obravnavalo tudi nameravano potovanje Paul-Boncourja v glavna mesta slovanskih držav in Romunije. Francoski zunanji minister bi bil moral obiskati ta mesta že v začetku tega meseca, nato v drugi polovici in naposled v začetku februarja, vendar se še sedaj ne ve, kdaj bo odšel na pot. Vzrok odgajanju so razna še nerešena vprašanja velike politike.

BEG HITLERJEVCEV IZ AVSTRIJE.

DUNAJ, 15. januarja. Računa se, da je v noči na nedeljo pobegnilo nad 100 oseb v Nemčijo. Obmejne straže so bile močno ojačene, kljub temu pa niso kos pobegom čez državno mejo. Beguni izhajajo predvsem iz delavskih taborišč, katera je v zadnjem času popolnoma preplaval narodno-socialistični duh. Taborišča so pod strogim nadzorom vojske in orožnikov ter ni o dobrih rezultatih, ki so se pričakovali od teh taborišč, niti sledu.

PARLAMENTARNO DELO V BEOGRADU.

BEOGRAD, 15. januarja. Po končanih pravoslavniških božičnih in novoletnih praznikih se je več ministrov z ministrskim predsednikom dr. Srđkićem vred vrnilo iz notranjosti države zopet v prestolnico. V tekočem tednu se bo sestal k zasedanju skupščinski finančni odbor, kmalu nato pa bo odprto plenarno za sedanje narodne skupščine.

STAVISKY JE GRADIL TUDI UTRDBE!

BRUSELJ, 15. januarja. Kakor poročajo listi, ni zgradil pokojni Staviski le dela francoskih vzhodnih utrd ob nemški meji, temveč je hotel dobiti tudi koncesijo za zgradbo dela belgijskega trdnjavskega pasu napram Nemčiji. Stavisky je ponudil belgijski vladi kredit 500 milijonov frankov, vendar pa je belgijska vlada to ponudbo gladko odnila.

VILJEM BOLAN.

PARIZ, 15. januarja. Iz Doorna se poroča, da je bivši nemški cesar Viljem II. nevarno zbolel za revmatizmom. Odreči se je moral zato svojemu priljubljenemu sportu žaganju in cepljenju drv.

Dnevne vesti

Gibanje nacionalnih železničarjev

Prejšnji teden je imel delavski odsek podružnice Združenja nacionalnih železničarjev v Mariboru svoj občni zbor, ki se ga je udeležilo nad 600 delavcev. Navzoči pa so bili med drugimi tudi podpredsednik centralnega odbora g. Vuletić iz Beograda, predsednik mariborske podružnice g. Tumpej in delavski delegati iz Ljubljane. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik delavskega odseka g. Jakob Rupert in podal obširno poročilo o delovanju odseka. Za njim je spregovoril g. Tumpej, ki je orisal delovanje podružnice. Občni zbor sta pozdravila tovariša Vuletić in Koprivc. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Jakob Rupert.

Preteklo soboto popoldne pa je bil v društveni sobi Narodnega doma občni zbor pododseka vpokojencev, ki ga je vodil predsednik g. Rebolj. Iz Ljubljane je prispeal na občni zbor g. Škrijanc, navzoč pa je bil tudi predsednik podružnice g. Tumpej. Iz predsednikovega poročila je razvidno, da si je pododsek veliko prizadeval in storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi se izboljšal položaj vpokojencev, ne glede ali so člani ali ne. Dan na dan so prihajale v društveno pisarno tudi vdove in sirote ter jim je društvo vselej pripomoglo do pravic. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Anton Rebolj, za podpredsednika Tone Petek, za tajnika Mirko Koželj, za njegovega namestnika Jakob Macarol, v odboji so bili izvoljeni Josip Zbakar, Rok Dobovišek, Karl Černič, Ivan Kejžar, Josip Macarol, Ivan Motoh in Jože Lekan. Nato je poročal g. Škrijanc iz Ljubljane.

Končno je bila sprejeta še naslednja resolucija, v kateri zahtevajo vpokojenci, da naj se vsem prizna neokrnjeno število voženj na državnih železnicah, naj se oprostite vsakega plačevanja kuluka in naj se jim prizna tudi olajšave pri plačevanju šolnine. Nadalje naj se jim pokojnine v smislu zakona redno in točno izplačujejo, točno ob začetku vsakega meseca in naj se predpisi o prenosu pokojnin iz ene finančne direkcije v drugo ob selitvi omilijo. Maribor kot obmejno mesto, kjer je velika draginja, naj se uvrsti v prvi draginski razred. Tudi naj se pokojnine vpokojencem odnosno vdovam in sirotam likvidirajo in izplačajo takoj po predložitvi predpisanih listin, ne pa, kakor se to dogaja sedaj, da mora uslužbenec ko stopi v pokoj, čakati na odmero pokojnine po več mesecev in včasih celo leto dni. Končno zahtevajo še, naj se 3% plačevanja v bolniški fond za vpokojence ukinejo in naj se zopet uvede star način plačevanja.

Iz državne službe. Za policijskega stražnika II. razreda je imenovan Alojzij Stervan pri predstojništvu tukajšnje mestne policije; premeščeni pa sta zvančnici Anica Wuserjeva od tukajšnjega okrajnega glavarstva za levi breg k desnemu bregu in Helena Kopšetova od okrajnega glavarstva desni breg k levemu bregu.

Iz banovinske službe. Služba je prešla cestnemu nadzorniku pri okrajnem cestnem odboru v Slovenjgradcu Alojzu Hercogu.

Nov grob. Danes zjutraj je v Novi vasi pri Mariboru po daljši bolezni preminil v starosti 72. let profesor trgovske šole iz vpokojeni bančni ravnatelj g. Josip Ušar. Pogreb bo v sredo 17. t. m. ob 18. iz mrtvašnice na radvanjskem pokopališču. Bodi mu ohranjen trajen spomin, žalujočim preostalim naše iskreno sožalje!

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v ponedeljek ob 20.15 predava g. prof. König z Dunaja o veleinteresanem temi: »Jugoslavija v očeh tujca«. Predavanje bo ponazorjeno s 160 skioptičnimi slikami. Na gramofonu se bodo igrale nekatere narodne pesmi. V petek 19. januarja predava René Gourdiat o življenju Balzaca.

Izredni občni zbor JUU. Na zahtevo raznih sekcij je izvršni odbor JUU sklenil sklicati v Beogradu 4. marca t. l. izredni občni zbor.

Prošnja Rdečega križa. Po drugih mestih se je udomačila lepa navada, da darujejo meščani ponošeno obleko, obutev in perilo Rdečemu križu, ki z oblačili preskrbuje najrevnejše in pomoči potrebone. Tudi ima Rdeči križ po drugih mestih svoje prostore, kjer oddajajo dobri ljudje svoje darove za reveže. Ker Maribor v humanitarni akciji ne sme zaostati za drugimi, je mariborski Rdeči križ uvedel omenjeni način zbiranja obleke, perila in obutve ter drugih darov in bo odslej naprej posloval poverjenik v pisarni mestne gasilske čete vsak ponedeljek od 15. do 18. ure in sprejemal darove. Zbiral bo Rdeči križ darove tudi po domovih in naj meščani, ki so pripravljeni darovati kakšne predmete Rdečemu križu sporočijo to poverjeniku ali pa društvenemu zboru ustno, telefonično ali pismeno.

Danes v ponedeljek zaseda

!! VILKO !!
s svojimi govorečimi lutkami
VELIKA KAVARNA

Torek 16

Torek 16

!SVENGALI!
znovimi eksperimenti v Veliki kavarni

Ministrski predsednik na Boču. Tako imenitnih gostov kot ta prijubljena gora, ki ima v vseh časih svoje obiskovalce, nima kmalu vsaka. Lansko spomlad se je mudil zgoraj in šel celo na stolp naš finančni minister g. dr. Djordjević, letos 8. januarja pa sam ministrski predsednik g. dr. Milan Sršić s sinom in hčerko. Zimskemu čaru tu zgoraj se niso mogli dovolj načuditi, zlasti sta uživala sin in hčerka, ki sta si nataknila smuč in navdušeno drslo po tamošnjih snežnih planjavah. Odlični gostje so se ustavili pod gostoljubno streho gozdarja Siebenja, kjer jim je ljubezniva gospa nudila malo okrepčilo. Šele pozno popoldne so se odlični gostje v spremstvu zdravniškega ravnatelja g. inženierja Dietricha vrnili v Rogaško Slatino.

Občni zbor Čebelarke podružnice. Čebelarji Maribora in okolice so zborovali 6. januarja v osnovni šoli na Ruški cesti. Občni zbor je vodil predsednik čebelarke podružnice strokovni učitelj g. Ferjančič. Podružnica je imela v preteklem letu dva sestanka in sicer v Racerdvoru in v Bistrici ob Dravi, v vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se je pa vršil poldnevni tečaj o kontroli medu. Po posredovanju g. poslanca Krejčija je prešla podružnica 1000 Din podpore. Po poročilih tajnika in blagajnika so se izvršile volitve odbora, kateremu zopet predseduje marljivi čebelar g. Ferjančič. Njegov namestnik je g. Luknar s Težnega, tajnik g. Džura iz Radvanja, blagajnik pa g. Živko s Pobrežja. Čebelarji organizirajte se, da bomo lažje pomagali drug drugemu tudi v krizi.

Slovensko trgovsko društvo priporoča svojemu članstvu, da se udeleži občnega zbora krajevnega odbora Jadranske straže v Mariboru danes, 15. tm. ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel«.

Mesto dimnikarskega mojstra za dimni karski okoliš Slovenjgradec je razpisano. Prošnje sprejema okrajno glavarstvo v Slovenjgradcu do 8. februarja.

Razpisana služba banovinskega cestarja. V območju litjskega okrajnega cestnega odbora je banska uprava razpisala službo banovinskega cestarja. Upoštevali se bodo le prošilci v starosti 23 do 30 let in sprejema prošnje okrajni cestni odbor v Litiji do 30. tm.

Zahvala. G. inž. Adolf Himmler je daroval namesto venca na grob preminulega g. Edija Girstmayerja tukajšnji gasilski četi in reševalnemu oddelku 100 Din, za kar mu upravni odbor izreka toplo zahvalo.

Sejem kožuhovine v Ljubljani bo v ponedeljek 22. tm. Vsi oni, ki imajo kože divjačine pa jih še niso poslali v prodajo lovsko-prodajni organizaciji »Divja koža« (Ljubljana - Velesajem), naj to nemudoma stori, da blago ne bi za dražbo prepozno prispelo, kakor se je to v mnogih primerih zgodilo ob lanskem januar-skem sejmu kožuhovine.

Popisovanje leta 1916 rojenih vojaških obveznikov. Vsi v Mariboru stanujoči mladeniči roj. letnika 1916, brez ozira na kraj njihovega domovinstva (pristojnosti), se morajo zaradi vpisa v seznam vojaških obvezancev zglasti v uradnem času v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu št. 11 in prinesiti s seboj krstni in domovinski list. One leta 1916 rojene in v Mariboru pristojne mladeniče, ki živijo izven Maribora, so dolžni prijaviti za vpis v vojaško evidenco njihovi v Mariboru stanujoči starši ali sorodniki. Za neprijavačenje so omenjeni oziroma njihovi starši odgovorni po odredbah vojaškega kazenskega zakonika.

Suša, mokrota, toplota in mraz. Lani je mariborska meteorološka postaja, ki je nastanjena v vojašnici kralja Petra zaznamovala 1.095.5 mm padavin. Najbolj moker je bil oktober, ko je padlo 150.7 mm dežja; najbolj suh pa je bil januar, ko je padlo le 39.6 mm padavin. Najtoplejši je bil lani 20. avgust, ko je živo srebro zlezlo na 30.1 stopinj, najbolj mrzel pa je bil 12. december, ko je zlezlo živo srebro na 14.4 stopinj C pod ničlo.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 4 številki: Pravilnik o izdajanju enkratnih podnor, pohabljenim delavcem in rodbinam smrtnoponesrečenih delavcev, ki so delali pri javnih delih, izvajanih po zakonu o nujnem izvajanju javnih del; nadalje spremembe in dopolnitve pravilnika o postranskih prejemkih uslužbencev državnih prometnih naprav; spremembo v pravilniku o opravljanju izpita za posluževalce električnih naprav; objavo o podaljšanju roka za predložitev seznamka tokomerov; spremembo in dopolnitev pravilnika o uporabljanju zakona o zaščiti domače lesne industrije; rok za opravičbo izvoznških potrdil za izvoz cementa; naredbo s katero se za nekatere vode znižuje najmanjša dopustna mera za potočno postrv; sporazum o enotni ureditvi objavljanja tarifnih odredb, ki se nanašajo na mednarodne zvezne tarife za prevoz blaga po železnicah in razne objave iz »Službenih novin«.

Predvojni srbski stotaki ostanejo v prometu. Predvojni srbski bankovci po 10, 20 in 50 Din so izgubili z 31. decembrom 1931 veljavo. Narodna banka jih je zamenjevala samo do tega dne. Poedinci in razne ustanove pa nočejo več sprejemati niti predvojnih srbskih bankovcev po 100 Din, ki pa so ostali v prometu. To je posledica napačnega tolmačenja obvestila Narodne banke, da se vzamejo predvojni srbski bankovci iz prometa. Srbski predvojni stotaki ostanejo v prometu in jih mora vsakdo sprejemati kot zakonito plačilno sredstvo.

Radio Ljubljana. Spored za tork 16. t. m. Ob 11: Šolska ura; smučanje (Janko Sicer); 12.15: Po gorah je ivje, po dolinah je mraz, zima v pesmi in glasbeni sliki na ploščah; 12.45: poročila; 13: čas. romunske in češke narodne v reproducirani glasbi; 18: otroški kotichek (gđ. Vencajzova); 18.30: Z ma'lo železnico v daljnje kraje (plošče); 19: francosčina, poučuje prof. Prezeli; 19.30: Pot na severni tečaj, predava Pavel Konaver; 20: glasbeno predavanje (dr. Dolmar); 20.30: vokalni koncert gđ. Trostove; 21: sev-dalinke, poje gđ. Marš s spremljanjem kitare, vmes harmonika solo g. Magister; 22: čas, poročila, čas.

Kino Union. Od ponedeljka dalje predvaja prvovrstni film ameriške produkcije v nemškem jeziku »Prodana ljubezen« z najlepšimi ameriški igralci Joan Crawford in Clark Gable. Krasna vsebina, razkošna oprema, dragocene toalete, najnovejša moda.

Grajski kino. Samo še do vključno srede sijajna opereta »Njena visokost prodajalka«. V glavnih vlogah Willy Forst, Liane Haid in pa Paul Kemp. Krasen film duhovite komike, izborne glasbe in lepega peja. Pripravlja se eden najlepših letošnjih filmov: »Marija«. Krasna madžarska legenda. Sinfonija ljubezni. Madžarska ciganska godba. Veličanstveni cerkveni posnetki.

Pri ljudeh, ki so potrli, pretrujeni, za delo nezmožni, povzročila naravna »Franz Josefova« grenčica prosto kroženje krvi in poveča duševno in delovno sposobnost.

Delodajalci, spomnite se brezposelnih intelektualcev! Dajte jim dela dajte jim kruha!

Na odno gledališče

REPERTOAR

Ponedeljek, 15. januarja: Zaprto.

Torek, 16. januarja ob 20. uri: »Ašala Floramye«. Red B.

Sreda, 17. januarja: Zaprto.

Četrtek, 18. januarja ob 20. uri: »Okence«.

Naslednja dramska premiera bo v četrtek, 18. tm. Topot uprizore češko delo, veseloigro »Okence«. To veseloigro je napisala O'ga Scheinpflugova, ena najboljših igralk praškega »Narodnega divadla«, ki uživa tudi kot pisateljica lep sloves. »Okence« ima spretno pisano in zelo zabavno vsebino, ki obravnava posledice prekrasne noči privatnega docenta Jakoba Johaneka. Režira Jože Kovič, ki igra tudi Johaneka. Sicer so še zaposleni Zakrajškova, Barbičeva, Nakrst, P. Kovič, Grom, Blaž, Medven, Furjan in Gorinšek.

»Vijolica z Montmartra«, velika in uspešna Kalmanova opereta, bo naslednja glasbena premiera. Režira Skrbinšek. V naslovni partiji bo stalno gostovala Erika Družovičeva, odlična operna pevka zagrebškega »Narodnega kazališta« ter mariborska rojakinja.

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, ledvičnih in kamenih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako, da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nalezljive bolezni. V naši banovini je v času od 15. do 21. decembra obolelo 31 oseb za tifusom, 9 za grižo, 64 za škrlatinko, 6 za ošpicami, 173 za davico, 24 za šenom, 30 za vnetjem pljučne sluznice, 3 za otročnično vročico ter po 1 oseba za krčevito odrevenelostjo, vrančnim prisadom, otrpnenjem tlinika, noricami in nalezljivim vnetjem možganov. Umrla je za nalezljivimi boleznimi 6 oseb.

Seznam v mesecu decembru 1933 izdanih obrtnih pravic. Izdane so bile sledeče: Lakoše Henrik, gostilna. Vetrinjska ul. 3; Kolarič Marija, gostilna. Aleksandrova c. 38; Comelli Pavla, šivilja. Cvetlična ul. 28; Ledinek Josip, trgovina z manufakturo in konfekcijo, Glavni trg 11; Koren Jakob, trgovina z mešanim blagom na drobno, Koroška c. 47; Weinberger Terezija, branjarija, Taborska ul. 2; Šušteršič Ilza, branjarija, Frankopanova c. 35; Skušek Franjo, trgovina s konfekcijo in perilom, Smoletova ul. 8; Kramberger Karl, trgovina z delikatesami. Stojna ul. 5; Bervir Ivan, klepar, Meljska c. 23; Skušek Oskar, trgovina malega obsega s sadjem in zelenjavo, Glavni trg (stojnica); Hmelina Karl, dimnikarski obrt, Krekova ul. 5; tvrdka »Petit Paris«, trgovina z modnim blagom in manufakturo, Gosposka 23. Izbrisane so bile: Babič Janko, trgovina z mešanim blagom, Vetrinjska ul. 6; Kušer Frančiška, prodaja domačega in južnega sadja, Glavni trg (stojnica); tvrdka Hojnik & Prinčič, trgovina s športnimi predmeti, Aleksandrova c. 26; Schenk Ivan, čevljar, Tržaška c. 1; Bencik Ivan st., mesar, Glavni trg; Kunstek Pavel, trgovina z galanterijo na debelo, Canarjeva ul. 1; Brezočnik Roman, mesar in prekajevalec, Glavni trg (stojnica); Wendner Franc, mehanik, Masarykova ul. 22; tvrdka Jakob Koren in drug, trgovina z mešanim blagom, Koroška c. 47.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 5.2 stopinj C pod ničlo; minimalna temperatura je znašala 5.4 stopinj C pod ničlo; barometer je kazal pri 13.3 stopinjah 732.5, reduciran na ničlo pa 730.9; relativna vlaga 88; vreme je jasno; vremenska napoved pravi, da bo mraz še trajal nekaj dni.

ŠIRITE »VEČERNIK!«

Zborovanje slovenskih obrtnikov

POMEMNO ZBOROVANJE V LOVSKI SOBI HOTELA »OREL«.

V nedeljo dopoldne je bilo v lovski sobi pri »Orlu« važno zborovanje Slovenskega obrtnega društva v Mariboru, ki ga je otvoril in vodil društveni predsednik g. Ivan Sojc. Uvodoma je pozdravil oblasnega zastopnika zbornice za TOI g. Žagerja, podpredsednika senata gosp. Ploja, narodne poslance gg. Krejčija, dr. Pivka, Hajdinjaka in druge, nato pa so navzoči počastili spomin nedavno umrlega obrtnika g. Rebeka iz Celja.

Prvi je povzel besedo konzulent zbornice za TOI in orisal v stvarnem govoru delovanje zbornice. Vse aktualne pojave je zbornica zasledovala in zastavila vse svoje sile v korist trgovine, obrti in industrije. Zlasti se je zavzemala za interese omenjenih v davčnem vprašanju. Naš obrtnik, predvsem pa mali obrtnik, najtežje občuti finančni vijak. Namesto, da bi se položaj dajatev izboljšal, je finančno ministrstvo davčno prakso podostrilo in davke zvišalo. Kakor je znano, so bile ukinjene razne plačilne olajšave, kar je našega obrtnika skoroda upropastilo. Zbornica za TOI je zavzela vedno stališče, ki je v interesu našega gospodarstva, tako je po intervenciji g. ministra dr. Kramerja omilila omenjeni odlok finančnega ministrstva v plačilnih olajšavah. Poleg poostitve davčne prakse pa se obdavčitev vrši tudi po zunanjih značajih. Poleg omenjenih je bilo obravnavanih še cela vrsta drugih težkoč, ki onemogočajo delovanje obrtnika.

V finančnih odredbah je tudi novela, ki odreja obvezno izdajanje taksiranih računov naših obrtnikov. Tudi tozadevno je zbornica stavila na merodajnih mestih razne predstavitve, vendar brez odziva. Še težji pa je položaj malih ljudi zaradi reklamacijskega odbora, v katerega priključijo uradnikov finančne uprave, polovico pa davkoplačevalcev. Jasno je, da bodo ti uradniki delovali za interese finančne uprave ne pa davkoplačevalcev. Ne smemo prezreti, da odpade velik del dajatev na avtonomne davke, v dravski banovini preko 150% in od tega dobi samo banovina 75%. Jako važno bi bilo, da se naši samoupravni davki uredijo z zakonom. Ko je zbornica za TOI zaznala za te novitete finančnega ministrstva, je sklicala konferenco v Ljubljani, kjer so o teh mnogih razpravljali, udeležila se je tudi ankete vseh zbornic v Beogradu in tam zavzela odločno stališče. Omembe vredno je tudi prizadevanje zbornice, da bi se davki malih obrtnikov na deželi pavsšalirali, kar je potom narodnega poslanca g. Krejčija tudi dosegla.

Nova davčna uredba vsebuje tudi novost glede združništva, po kateri je to davka prosto. Zbornica pa se je postavila

na stališče, po katerem naj se konzumi in nabavljalne zadruge smatrajo enake ostalim trgovinam in naj poslujejo samo s svojimi člani. Plačujejo naj enake davke kot ostale trgovine. Govornik se je na koncu svojih striktnih in stvarnih izjav zahvalil v imenu zbornice poslancu g. Krejčiju in ostalim članom finančnega odbora in poslancem za njihovo pomoč.

Kot drugi govornik je nastopil g. Vahar iz Maribora, ki se je v svojem govoru zavzel za obrtnike, zlasti za male, ki so najbolj prizadeti. V imenu vseh obrtnikov je izrazil željo, naj bi merodajni činitelji zaščitili tudi obrtnika kakor so že kmeta. Slovenski obrtnik naj bi se bolj upošteval, zlasti pri državnih in občinskih dobavah. Zelo težka rakrana našega obrtnika je kredit. Tudi v tem oziru naj se napravi kak uspešen korak. Obrtnika težijo previsoke najemnine za stanovanja in delavnice, ki niso v nikakršnem razmerju z življenjsko eksistenco.

Nato je spregovoril narodni poslanec

g. Krejči ter poročal o svojem in delovanju drugih slovenskih poslancev v narodni skupščini za obrtnika. Zlasti so vzeli v pretres davčne zakone, ki imajo dobre in slabe strani. Dobre, da se bodo ujele tiste »debele ribe«, ki so do sedaj ušle naši mreži. G. poslanec se je zavzemal v narodni skupščini za malega obrtnika, ki jih je v naši banovini 18.000.

Govornik je zagotovil svojo pomoč v vseh željah prejšnjega govornika, za kar ga je zbor poplačal z burnim aplavzom. Senator g. dr. Ploj je izrazil največjo simpatijo za potrebe domačega obrtnika in med drugim dejal: »Bodite uverjeni, jaz se bom kot senator pridružil v vseh zadevah vam in pomagal vašim poslancem v narodni skupščini k realizaciji vaših želja ter vam zagotavljam našo podporo.«

Nato so govorili še gg. Bureš, Lešnik in Kumerč. Iz vseh govorov je odseval apel na narodne poslance za pomoč malemu obrtniku, kateremu bide že dvanajsta ura. Slednjič so zborovalci sestavili resolucijo, ki izraža vse važne momente referatov in bo stavljena merodajnim oblastim v pogled in rešitev.

Mariborski veliki promet

TUDI ŽELEZNIŠKI PROMET V PRETEKLEM LETU JE NAPREDOVAL.

Kljub zvišani tarifi potniški promet z mariborskega glavnega kolodvora v preteklem letu ni nazadoval, temveč se je celo dvignil. Lani je odpotovalo z glavnega kolodvora 452.388 potnikov, kar da povprečno vsak dan 1.250 potnikov. V istem času pa je prispelo v Maribor 532.249 potnikov, pri čemur ima nedvomno znatno zaslugo »Mariborski teden«, ki se je v naši ožji in širši javnosti že zelo uveljavil in priljubil.

Statistika vlakov izkazuje, da je naš glavni kolodvor zapustilo lani 1.625 brzih, 5.768 potniških, 5.738 tovornih in 9.746 drugih vlakov, skupaj torej 22.877, kar je nedvomno zelo visoka in razveseljiva številka, ki nam jasno kaže več, kakor vestno in naporno službo naših vrlih železničarjev. Ta pohvala pa ni prav nič zgrešena, če še upoštevamo, da je v preteklem letu prispelo na glavni kolodvor 1.617 brzih, 6.024 potniških, 5.670 tovornih in 10.777 drugih vlakov, skupaj torej 24.088.

V prtljažnem prometu je bilo odpremljenih 5.775 kosov prtljage v teži 170.000 kg, prispelo pa je 5.794 kosov v teži 184.000 kg. Ekspresnih pošilk je bilo odpremljenih lani 30.888 kosov, težkih 411.000 kg, prispelo pa je 2.727 kosov v teži 467.000 kg. Brzovoznega in tovrnega blaga je bilo odpravljenega iz Maribora 14.941.000 kg, v Maribor pa ga je prispelo 9.291.000 kg. Na tukajšnjem glav-

nem kolodvoru je bilo lani ocarinjenega 13.978.000 kg uvoženega blaga, dočim je bilo drugim carinarnicam predokazanega blaga v teži 51.898.000 kg. Za plače namješčenecv in stroške materiala se je uporabilo v letu 1933. nič manj, kakor 12.503.793 Din.

Tudi naš koroški kolodvor je velikega pomena za železniški promet v Mariboru. V Dravsko dolino je pohitelo lani 45.565 potnikov, dospelo pa je na koroški kolodvor 45.194. Iz obeh smeri je dospelo na koroški kolodvor skupno 10.254 vlakov, in sicer 138 brzih, 2.764 osebnih in 7.352 tovornih vlakov. Povprečno je dospelo na dan 28 vlakov in 255 potnikov. Potniška blagajna izkazuje 331.316 Din dohodkov, in sicer največ avgusta, najmanj pa februarja.

Prtljažnih pošilk je odpremil koroški kolodvor 562 v skupni teži 19.000 kilogramov. Dospelo je 687 pošilk v teži 15.000 kg. Prtljažni promet je vrzel blagajni 4.402 Din. Ekspresnega blaga je bilo odposlanega v skupni teži 1.800 kg, dospelo pa ga je 1.200 kg. Znatno porast pokazuje brzovozni in tovrni promet. Odpremljenih je bilo lani 4 milijone 857.000 kg, in sicer 943 pošilk brzovoznega in 32.248 pošilk tovrnega blaga. Prispelo pa je skupno 1 milijon 829.000 kg, in sicer 1.116 pošilk brzovoznega in 7.732 pošilk tovrnega blaga. Pri tem je blagajna zaslužila 4 milijone 484.848 Din. Obratni

stroški so dosegli znesek 1 milijon 505.778 Din.

Vso to službo je vse leto opravljalo 70 uslužbencev, in sicer 5 administrativnih, 27 prometnih, 2 pri potniški blagajni, 4 pri prtljagi, 13 pri premiku, 9 skladiščnikov, 2 čistilca, 1 snažilec kretnic, 2 postajna in 5 skladiščnih delavcev. Med osebjem je bilo 11 uradnikov, 47 zvančnikov, 2 služitelja in 10 delavcev.

Ptui

Statistika ptujskih živinskih sejmov v letu 1933 je nekoliko ugodnejša kakor v prejšnjih letih, to pa le kar se tiče kupčije, med tem ko je bil dogon manjši. Kakor je razvidno iz letnega pregleda, je dosegel dogon na konjske in goveje seje 13.182 glav živine (leta 1932 — 13.757). Od teh je bilo 2744 konjev, 10.403 goveda, 1 koza in 34 ovac. Prodano je bilo 5.342 (leta 1932 — 5.029). V tujino je šlo 110 konjev in 59 glav goveje živine. Na svinjske seje je bilo prignanih 11.356 rilcev (leta 1932 — 10.364); prodalo se je 4.081 glav (leta 1932 3.925). Skupno število dogona znaša 24.536 (leta 1932 — 24.121), skupno število prodane živine pa 9.423 (leta 1932 — 8954). Kakor se vidi, je uspeh kljub denarni stiski boljši, kakor v letu 1932.

Glasbena Matica v Ptuj priredi v soboto 20. t. m. ob 20. uri v lastnih prostorih vokalni koncert s sodelovanjem Slovenskega vokalnega komiteja iz Ljub-

Operacija slepiča med poletom

Med poletom nekega letala, ki opravlja redni zračni promet med New Yorkom in San Franciscom, je pričel neki potnik tožiti o hudih bolečinah v trebuhu in je prosil pilota, da bi pristal in ga oddal v najbližjo bolnišnico. Pilot je to odklonil in ni hotel pristati niti tedaj, ko je neki zdravnik, ki je bil tudi v letalu, ugotovil nevarno vnetje slepiča. Najbližje letališče je bilo oddaljeno še 3 ure. Ker je postajala nevarnost vedno večja, je zdravnik vzel svoje instrumente, kloroformiral bolnika in ga srečno operiral. Pri tem je ugotovil, da bi bil bolnik brezpogojno umrl, če bi odlašal z operacijo le še pol ure.

Tragična smrt ameriške letalke.

Na poletu iz Pariza v Egipt je zašlo neko letalo v gosto meglo, strmoglavilo na tla in se razbilo. Izpod razbitin so potegnili mrtvo mlado žensko, ki je imela francosko pilotsko legitimacijo. Njen spremljevalec, ki je ostal živ, čeprav je bil nevarno ranjen, je povedal, da je letalka Američanka Evelyn Graham-Frostova.

Arthur Schubart:

Zlata broša

Dve mladi zakonski dvojici brez otrok, ki sta se nekako vsakih štirinajst dni sešli na čaj, sta živeli že delj časa v prijateljstvu. Sicer se nista tikala ne gospoda ne gospe, vendar so se dobro razumeli, ker so imeli mnogo skupnih interesov, razen tega pa je k utrjenju teh medsebojnih odnosov pripomoglo tudi dejstvo, da sta obe rodbini stanovali zelo blizu.

Med tem ko je bil domačin, ugleden arhitekt, stopil po cigarete, da ž njimi postreže gostoma, se je dr. Winter, umetnostni zgodovinar, vtaknil v pogovor svoje žene s hišno gospodinjjo, ki je v šali tožila o vse bolj in bolj naraščajoči pozabljivosti.

»Gospa Hana, vam se ni treba pritoževati: z mojo Hedo je še mnogo slabše. Nedavno je nekje pozabila muf, ki sem ga ji bil podaril za Božič, včeraj pa je izgubila brošo.«

»Pa vendar ne one s starorimskim novcem, ki ste ga ji prinesli iz Napolja?«

»Prav tisto. Izgubo vsakega drugega nakita bi lažje prebolel,« je zlovoljno odvrnil doktor. »Broša je prav tako redkost, kakor je lepa in dobro ohranjena: bila mi je dragocen spomin na najlepše trenutke življenja, vrhu tega pa je imela precejšnjo vrednost.«

»Kje ste jo izgubili?« je domačica sočutno vprašala prijateljico, ki ji je bil

pogovor očitno že neprijeten.

»Tega se prav tako ne spomni, kakor ob svojem času ni vedela, kje je pozabila muf. Misli, da pri šivilji, saj drugam popolne ni šla, in zanesljivo vem, da je brošo po kosilu še imela.«

»Ali ste pri šivilji že povprašali?« je posegel v pogovor gostitelj, ki se je bil vrnil s cigaretami.

»Da! je s solzami v očeh odgovorila gospa Heda. »Danes dopoldne sem telefonirala tja, toda rekli so mi, da ničesar ne vedo in se tudi ne spomnijo, da bi bili videli brošo, ko sem se razpravljala. Zato sem trdno prepričana, da se moj muf moti, če trdi, da sem jo imela na sebi, ko sem šla z doma.«

»Ah, ne,« jo je nejevoljno zavrnil mož. »Še misli sem si: kako krasno se prilega medlo zlato temnolilaštvu svileni jopici. Prisegel bi, da si brošo imela na sebi, ko si šla iz hiše.«

»Potem si jo pač izgubila po poti do šivilje!« je menil domačin.

Njegova žena se je dobrovoljno nasmejala.

»Dobro, da ste tudi vi možki pozabljivi, ne samo me uboge žene. Saj nam je doktor še nedavno pokazal zaklep, ki ga je sam izumil, tako, da se broša sama od sebe pač ni mogla odpreti.«

»Točno!« je s poudarkom pritrdil Winter. »Morala si si jo sneti, in ker smem menda po pravici domnevati, da si moja žena odpne jopico le pri šivilji, je morala pač le tam biti pozabljena ali ukradena.«

»Zdaj naj bo pa tega dovolj, Rolfe, je zaprosila gospa Heda že nekoliko razdražena. »Že ves dan ne poslušam drugega ko te neprestane jeremijade; molčala sem ves čas. Toda večera si ne dam pokvariti. Saj mene samo nemalo jezi, ali večno lamentiranje in besedičenje mi broše ne bo vrnilo? Ali ne mislite tudi vi tako, gospa Hana?«

»Prav imate, ji je pritrdila ta in v želji, da napelje pogovor na prijetnejše stvari, je smeje se nadaljevala:

»Aha, vi pa ne veste, da imamo pri nas že nekaj dni majhnega gosta, ki sem si ga zdavnaj želela. Dajte doktor, uganite!«

»Majhen gost? Kako naj uganem? Morda kanarček?«

»Ne, ne! Saj vendar veste, da ptičev ne maram!«

»Nemara psiček,« jo je podražil doktor. »Tudi ne! Hu, te male pasje mrcine, ki imajo vse napake in nedostatke vsega pasjega rodu.«

»Nu, potem pa res ne vem. Ali pa bi celo utegnili biti mačka?«

»Uganili! Tri mesece stara mačica, črna in divja ko vrag in šegava ko mlada opica, neizrekljivo srčkana živalica!«

»Ki si ob perzijskih preprogah brusi kremplje, ki trga usnjene naslanjače, razbija kodanjske krožnike, ki nama izmika meso in tiranizira vso hišo!« je s sladkokislom obrazom dodal domačin.

»Ti, da te ni sram! Veste, to so le besede; on ima malega satana še rajše kakor jaz.«

»To bi mi bilo pri najboljši volji docela nemogoče!« je suho odgovoril mož. »Tak vsaj predstavi zverino. Če se ne motim, straši že spet neke v tvoji sobi, čeprav dobro ve, da ne sme, zaradi kitajske vaze in indijske preproge pri divanu, ki na njej posebno rada leži.«

To rekši je vstal, odgrnil baržumasto zaveso do sosednje sobe in jel vabiti: muc, muc, muc...

Nekaj zvenkečoč šum mu je bil odgovor in po svetlem parketu je pridrselo nekaj majhnega in okroglega, zlato se leskečočega, za njim pa se je bliskovito pogrnala črnobaržumasta žoga, mačica, ki se je v naglici zasledovanja prekopicnila in se ročno spet postavila na noge, pograbila s šapicami igračko in jo sunila naprej v sobo, gostoma pod noge.

Lahen vzkrlik gospe Hede in presenečen vzkrlik njenega moža. »Saj to je vendar tvoja broša! Kaj naj to pomeni? Izrečno si rekla, da včeraj nisi bila drugje, kakor pri šivilji. Tak se je vendar oglašila tudi pri vas gospa Hana?«

Domačica je blede kot smrt odkimala.

»Pri meni je ni bilo; kakaj jaz sem šla k teti Kristi na čaj. Morda pa je bila pri Hugonu? Toda on mi je rekel, da v moji odsotnosti ni bilo nikogar.«

Tri dvojice oči — preteče očitačje, proseče — so se uprle v gospodarja, ki se je v zadregi zasmel in si segel z roko na čelo. In v mrtvaško tišino je nallik grohotu rogačočega se škrate zažvenketal zlati novček med naglo smukajočimi šapicami male mačice...

Denis Diderot:

Skrivnosti samostana

Roman.

28

Sestra Terezija je spregovorila nekaj nerazumljivih besed in zardela. Ne vem zakaj, ne vem kaj jo briga, če so moje roke lepe ali ne: če ugajajo predstojnici ali ne? Tedaj me je predstojnica objela okoli pasu, o katerem je trdila, da je lep, me potegnila na svoja kolena, ogledevala moj obraz ter hvalila oči, usta in barvo kože. Nisem vedela, kaj naj odgovorim. Povesila sem oči in pustila, da me hvali, dočim je sestra Terezija hodila nemirno sem ter tja po sobi, tako da ji je predstojnica rekla:

»Lahko greste, če vas dolgočasni.«

»Ne dolgočasni me.«

»Moram novo sestro vprašati še tisoč stvari.«

»Verujem.«

»Hočem spoznati povest vsega vašega življenja, ker kako naj sicer popravim krivico, ki vam je bila storjena? Suzana, kdaj bom vse to izvedela?«

»Kadar boste želeli.«

»Tako, čim bom imela dovolj časa, vas bom prosila. Koliko je ura?«

»Skoro pet, kmalu bo zvonilo k litanjam, je odgovorila sestra Terezija.«

»Vse je treba začeti s službo božjo.«

»Vi ste obljubili, da me boste tolažili,«

je rekla sestra Terezija, »mučijo me neke misli, moram vam razkriti svoje srce; drugače mi ni mogoče moliti.«

»Ne, ne,« je odgovorila predstojnica. »Vaše misli so nesmiselne, neumne, saj že vem, za kaj gre. Govorili boste o tem jutri.«

»Draga mati,« s temi besedami se je vrgla jokajoč k njenim nogam, »dovolite mi, da se to takoj zgodi!«

Prijela je predstojnico za roko in jo močila s solzami. Vstala sem, da ju pustim sami, pa mi neprepričljiva predstojnica ni dovolila oditi. Bila je gluha za vse moje prošnje, s katerimi sem pomagala sestri Tereziji, in je rekla:

»Zares, sestra Terezija, vi mi postajate neznosni. Vaše razburjenje mi ne ugaja. Na poti mi je, a jaz se ne dam od nikogar motiti.«

»Vem, toda jaz ne morem premagati svojih čuvstev, ne morem nič drugega storiti.«

Odšla sem iz sobe, v kateri sta ostali samo predstojnica in mlada redovnica. V cerkvi sem ju zopet videla in ju opazovala. Zdelo se mi je, da se Terezija izmika mojemu pogledu; bila je še vedno žalostna in potrta, dočim je predstojnica

mirno dremala na svojem stolu. Služba božja se je zelo naglo končala, ker cerkev najbrže ni bila najprijetnejši kraj redovnic, ki so se naglo razbežale, klepečoč kakor jata veselih ptic. Predstojnica je odšla v svojo celico, a sestra Terezija se je ustavila pred mojimi vrati, da bi pazila na vse, kar bom storila. Šele po daljšem čakanju v svoji celici sem slišala, kako so se tudi vrata njene čisto tiho zaprla. Po vsem tem se nisem mogla iznebiti suma, da je ljubosumna in se boji, da bi ji vzela ljubezen in naklonjenost predstojnice.

Ker so mi dogodki naslednjih dni potrdili ta sum sem jo nekoč vprašala, kaj ji je. Te besede so jo zmedle, da ni vedela kaj naj mi odgovori, zato sem nadaljevala:

»Nepravični ste napram meni, ker se bojite, da vam bom ukradla naklonjenost naše matere. Toda take stvari niso v skladu z mojim značajem, zato ste lahko mirni. Če bi bila tako srečna in bi imela kak vpliv na predstojnico...«

»Vi lahko dosežete pri njej vse,« me je prekinila. »Ljubi vas in bi storila za vas vse, kakor nekoč za mene.«

»Dobro, potem bom ves svoj vpliv porabila v vašo korist.«

»Bo to od vas odvisno?«

»Zakaj ne?«

Namesto odgovora se mi je vrgla okoli vratu in med jokom dejala:

»Vem, vi niste krivi. Prepričana sem

o tem. Toda obljubite mi samo eno...«

»Recite samo, jaz bom storila vse, kar bo v moji moči!«

Ta želja se mi je zdela čudna zato sem odgovorila:

»Kaj se to vas tiče, če jo večkrat ali manjkrat obiščem? Vi jo lahko obiškujete kolikor jo hočete, a mislim, da imam tudi jaz enako pravico. Glavna stvar je le, da vam obljubim, da ne bom pri njej ničesar storila v vašo škodo.«

Ni mi odgovorila, temveč je samo mirala:

»Potem sem izgubljena.«

»Izgubljena? Izgubljena? Zakaj? Zdi se mi, da me smatrate za nenavadno podlo žensko?«

Tako daleč sve že bili v svojem pogovoru, ko je vstopila predstojnica. Iskala me je bila v celici, pa me tam ni našla. Potem me je iskala po vsej hiši, a ji ni padlo na pamet, da ne mogla biti pri sestri Tereziji. Bila je razburjena; to je bilo njeno navadno stanje. Sestra Terezija je obsedela na svoji postelji, jaz pa sem dejala predstojnici:

»Draga mati, oprostite, da sem prišla sem brez vašega dovoljenja.«

»Bilo bi boljše,« je odgovorila, »če bi me bili prej vprašali.«

Sport včerašnje nedelje

Premiera v hockeyu na ledu

HOCKEYSKO MOŠTVO SK KASTNER & OEHLER PORAZILO ILIRIJSKES HOCKEYISTE. LEP PROPAGANDNI USPEH PRVE TEKME V HOCKEYU NA LEDU V MARIBORU.

Včeraj je videl Maribor prvo tekmo v hockeyu na ledu, ki jo je organizirala Mariborska zimskosportsna podzveza. Hockey na ledu se je v zadnjih letih, posebno po uspešnih gostovanjih Kanadčanov, kjer je hockey na ledu narodni sport, v Evropi zelo razširil. Povsod kjer ga igrajo, je postal zelo popularen in ljudje komaj čakajo, da se priredi kaka tekma. Veliko zanimanje v Mariboru je bilo priča, da se bo ta sportna panoga tudi pri nas udomačila in pridobila med gledalci mnogo navdušenih pristašev. Saj je že včerašnja prva tekma gledalo okoli 1000 gledalcev, ki na koncu niso mogli dovolj prehaliti lepote hockeya na ledu.

Podzveza je povabila ljubljansko Ilirijo ter SK Kastner & Ohler iz Gradca v Maribor za odigranje propagandne tekme, ki je tudi popolnoma dosegla svoj namen.

SK Kastner & Ohler (Gradec):SK Ilirija (Ljubljana) 5:0 (1:0, 3:0, 1:0).

Moštvo Kastner & Ohler je sedaj v polni formi in je v letošnji sezoni odigralo že mnoge tekme. Včerašnja njihova tekma je bila 12. v letošnji sezoni. Ker pri nas še nimamo sodnikov za hockey, je prišel z Gradčan tudi avstrijski zvezni sodnik g. Halla, ki je tekmo sodil.

Tako v začetku igre se je videlo, da razpolagata oba nasprotnika s prvorazrednimi moštvii. Posebno igralci Gradčanov so bili izvrstni tehniki in so v tem

pogledu precej prekašali Ljubljančane. Zlasti se je opazilo, da primanjkuje Ilirijanom rutina in igralna tehnika, ker se je večkrat zgodilo, da se je po več Ilirijanov znašlo na kupu, dočim so Gradčani izvrstno držali vsak svoje mesto.

Igra sama je bila zelo živahna in kljub razmeroma visokemu porazu ves čas odprta. Pri Gradčanih je zlasti ugajal napadalni tercet.

Ilirijani so v začetku igre znatno nadkriljevali nasprotnika, in to zlasti glede hitrosti. Imeli so več ugodnih prilik, da dosežejo gol, vendar niso znali svojih šans izkoristiti. Oba nasprotnika sta igrala v splošnem fair, le dvakrat je moral sodnik nastopiti z izključitvijo za eno minuto.

Sodnik g. Halla nam je po tekmi dal naslednjo izjavo: »Ugodno me je presenetila dobra organizacija prireditev, kar se v Avstriji ne dogaja, ker oblasti nam sportnikom ne gredo na roko, kakor pri vas. Moštvu SK Ilirije se pozna, da mu manjka rutine in je zaradi tega potrebno, da igra mnogo tekem. Slovenci pa so zelo nadarjeni igralci in predstavljajo prav dober material. V drsalnem pogledu popolnoma odgovarjajo, so dovolj hitri, le taktika jim je naravno mestoma začetniška. Zelo je vplivalo na igro, ker ni bilo običajne ograje in je zaradi tega bandy prevečkrat padel preko mejnih črt, kar

je po nepotrebnem zaustavljalo igro. Led je bil dober. Želim, da bi se v doglednem času v Mariboru ustanovil hokejski klub, tako, da bi bili sportni stiki z Mariborom še tesnejši.«

Vodja ilirijskega moštva g. Vodišek pa je dejal: »SK Ilirija si je nabavila opremo za hockey na ledu pred tremi leti, vendar je radi neugodnih vremenskih prilik ni mogla uporabiti in je šele lansko leto nudila mladim hockeyistom Ilirije možnost pričetja z resnim vežbanjem. Z izidom tekme sem zadovoljen, ker je bil to prvi letošnji nastop moštva.«

Mednarodne skakalne tekme na Bledu. Včeraj so se vršile na Bledu mednarodne skakalne tekme, ki jih je priredil SK Triglav. Rezultati so bili naslednji: Izven konkurence: Björn Jahr 60, 61, 64 m. V konkurenci: 1. Höll (Avstrija) 56, 58, 61 m (222,2 točk), 2. Palme (Šm. kl. Ljubljana) 50, 50, 50 m (192,1), 3. Baebler (SK Triglav) 44, 45, 47 m (180,3), 4. Pevc 176 točk.

Včerašnje nogometne tekme.

Zagreb: Viktorija:Jugoslavija 2:2.

Beograd: Zaključek božičnega turnirja: BSK:Sparta 5:1, Jugoslavija:BASK 4:2. Končni placement božičnega turnirja je: 1. BSK, 2. Jugoslavija, 3. BASK, 4. Sparta.

Frankfurt: Nemčija:Madžarska 3:1.

Sokolstvo

Sokol Matica. Članski sestanek, ki bo drevi ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma, je za vse članstvo nujno obvezen. Na sestanku bomo obravnavali va-

žne zadeve občnega zbora. Ob pol 20. uri pa morajo biti v društveni sobi vsi člani upravnega odbora in prednajaškega zbora. Zdravo! Tajnik.

Nad tisočletni hrasti v Franci

Strokovnjak Gedeon de Kerville, ki vodi že nad 30 let statistiko o tisočletnem drevu, je ugotovil, da je v rodovitni francoski provinci Normandiji, kjer je doma izvrstno vino in najlepše drevje, nič manj kakor 98 dreves, vzornih eksemplarjev, starih najmanj po 1000 let. Po večini so ta drevesa hrasti ali takusji. Eden teh hrastov, ki je pravcat orjak, rase pri Allowille-Beneforsu blizu Le Havra in se ceni njegova starost nad 1200 let. V njegovem deblu sta namrečeni dve kapelici, druga nad drugo. Ta hrast, ki ga more objeti z iztegnjenimi rokami komaj devet odraslih moških, je nedvomno najstarejši svoje vrste v vsej Evropi. Francoska vlada ga varuje kot »zgodovinski spomenik«. V duplini nekega drugega takega orjaka ima dovolj prostora 20 ljudi. Ta kolos stoji na pokopališču pri Menil-Ciboultu v departmanu Orne in je star baje 1500 let. Še starejši pa je najbrže drug takus na pokopališču v Nicorpsu pri Contancesu, čigar senca bi mogla nuditi varstvo pred solničnimi žarki celi majhni občini.

Parlament z večino odvetnikov.

V novo izvoljenem španskem parlamentu je med 473 poslanci 179 odvetnikov, 8 sodnikov, 32 inženjerjev, 28 profesorjev in učiteljev, 25 pisateljev in novinarjev ter 23 zdravnikov.

Mali oglasi

Razno

DRSALKE BRUSI
dobro in poceni Justin Gustinčič, meh. delavnik, Tattenbachova ulica 14 4838

SEDAJ KO PRIHAJA ZIMA
in vaših koles ne boste več rabili, se vam nudi prilika, da jih pustite temeljito osnažiti, emajlirati, poniklirati, vse kroglične ležaje zbrusiti, tako, da bodo do prihodnje spomladi zopet popravljena, kakor nova. Shramba koles in motorjev čez zimo. Hitra postrežba. Zajemčeno in solidno delo. Brezkonkurenčne cene. Priporočila se mehničarja delavnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14. Zadoštuje dopisnica, da pridem na dom po kolo. 4736

SPALNE

in jedilne sobe, šperane, iz kavčakega orehovega lesa, poltirane ter kuhinje in spalnice iz mehkega lesa, preplešane, po ugodni ceni prodam. Mizarstvo, Aleksandrova cesta 48 2460

ZLATO.

zlatnike in platin kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska afinerija zlata. Orožarova ulica 8 2642

Sobo odda

LEPO, SALONSKO OPREMLJENO SOBO,
s posebnim vhom, v sredini mesta, ob Glavnem trgu, z uporabo kopalnice, z zaluterkom oddam v najem. Polasnila v pravi »Večernik«. 200

Službo išče

IZUČEN ZLATAR
brez vsakih sredstev in doma, ne po lastni krivdi, prosi za kakršnokoli službo. Pomudbe pod »Pošten in delaven« na upravo lista. 87

Inventurna prodaja

zimskega blaga napol zastoj
Priložnostni nakup!

v Trpinovem bazarju